

Informatieblad JJ's

Onderwijs en arbeidstoeleiding

Op weg naar kwalificaties voor een goede doorstart

Het jeugdstrafrecht onderscheidt zich van het strafrecht voor volwassenen in zijn pedagogische opdracht. Binnen de kaders van de opgelegde jeugdsanctie wordt de tenuitvoerlegging zoveel mogelijk gebruikt voor begeleiding, (her-)opvoeding en behandeling van de jeugdige om een veilige terugkeer in en volwaardige deelname aan de maatschappij mogelijk te maken. Elke jeugdige in een Justitiële Jeugdinstelling (JJ) is verplicht het dagprogramma te volgen. Dat betekent dat hij of zij onderwijs volgt of deelneemt aan een op arbeid gericht traject. Dat geldt ook voor jongeren die niet meer leerplichtig zijn. Alle jongeren die in een JJ verblijven hebben het recht om onderwijs te volgen.

In de praktijk

Naast behandeling is onderwijs een belangrijk onderdeel in de JJ. Van maandag tot en met vrijdag volgen de jongeren 5 à 6 uur per dag onderwijs of arbeidstoeleiding. Een onderwijsinstelling waarmee de JJ samenwerkt verzorgt dit onderwijs. Dat gebeurt binnen de JJ of op het terrein van de JJ. Momenteel werken alle JJ's en de scholen aan het bieden van een geïntegreerd en doorlopend dagprogramma voor de jeugdigen. Daarbij geven zij

ook de vakantieperiodes (onderwijsloze weken) gezamenlijk een actieve of educatieve invulling. Dit houdt in dat er vanaf 2016 minimaal 48 weken onderwijs per jaar wordt gegeven in de JJ's. De laatste jaren is veel geïnvesteerd om meer samen te werken tussen de JJ en school. Alle professionals, binnen en buiten de instelling, werken planmatig samen aan het perspectief van de jongere en het gezin. Ook is er op lokaal niveau steeds meer samenwerking met individuele scholen, samenwerkingsverbanden of de gemeenten om jeugdigen bij uitstroom een plek op school te kunnen bieden of in het proces van arbeidstoeleiding te kunnen ondersteunen. Een zinvolle dagbesteding is een belangrijke beschermende factor tegen recidive.

Vormen van onderwijs

Jeugdigen die in een JJ worden geplaatst hebben een verschillend niveau qua kennis, vaardigheden, onderwijsgeschiedenis, toekomstbeeld en competenties. Omdat jeugdigen van allerlei leeftijden en onderwijsachtergronden in de JJ komen, moet het onderwijsaanbod zeer gevarieerd zijn. Onderwijs richt zich op de volgende aspecten:

- Theoretisch onderwijs
- Vaktechnisch onderwijs
- Deelcertificaten
- Maatwerk
- Stage (eerst intern met mogelijk extern vervolg)
- Arbeidstoeleiding: voor sommige (oudere) jongeren is het gewenst om in te zetten op kortdurende branchen- en beroepsgerichte opleidingen en modules waarbij zij binnen relatief korte tijd een diploma kunnen halen, zoals de opleiding tot glazenwasser, vorkheftruckchauffeur, fietsenherstel, serveren of installatietechniek. In samenwerking tussen de school en de JJI worden ook stage plekken voor jongeren gezocht.

Scholings- en trainingsprogramma (STP)

Na het verblijf in een inrichting moet de jongere weer gaan meedraaien in de samenleving: op school, met een studie of met werk. De Beginselenwet justitiële jeugdinrichtingen (Bjj) voorziet onder meer in een voorbereiding op de terugkeer in de maatschappij voor jeugdigen: het scholings- en trainingsprogramma (STP). Gedurende een STP valt de jeugdige nog onder de verantwoordelijkheid van de directeur van een JJ, maar verblijft hij of zij buiten de muren van de JJ. Het vergt maatwerk om voor iedere jeugdige een individueel programma voor te bereiden en vast te stellen. Een STP bestaat uit minimaal 26 uur per week aan activiteiten. Te denken valt hierbij aan onderwijs, arbeid, zorg en vrijetijdsbesteding. Het STP wordt uitgevoerd tijdens de laatste periode van de straf of maatregel. De jongere went via een individueel en op maat gesneden programma weer aan het dagelijks vrij zijn om te voorkomen dat hij opnieuw de fout ingaat. In 2015 zijn er 61 STP's gestart en 55 afgerond.

Dit informatieblad is een publicatie van:
Dienst Justitiële Inrichtingen
Postbus 30132
2500 GC Den Haag

Aan dit informatieblad kunnen geen rechten worden ontleend. DJ aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele fouten in dit informatieblad.

© Dienst Justitiële Inrichtingen, juli 2016